

Werkprogramma 2024

1. Over de Rekenkamer

De Rekenkamer Dordrecht is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente Dordrecht. Wij onderzoeken de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het bestuur van de gemeente.

De Rekenkamer presenteert in dit werkprogramma de onderzoeksagenda voor 2024. De ambitie is om in 2024 minimaal vier onderzoeken af te ronden.

Bij de selectie van onderzoeksonderwerpen heeft de Rekenkamer Dordrecht goed geluisterd naar de behoeftes van de raad. Met fracties zijn inventariserende gesprekken gevoerd. Ook heeft schriftelijke uitvraag plaatsgehad. De Rekenkamer heeft er daarnaast voor gekozen onderwerpen te selecteren die ook voor de inwoners van Dordrecht van belang zijn.

De volgende onderwerp worden opgepakt:

Onderzoeksonderwerpen 2024:

1. Sportvisie 2030
2. Aantrekkelijke woonstad voor jonge mensen
3. Ondernijning
4. Reserves en risico's
5. DoeMee onderzoek 2024
(onderwerp: Energiebesparingsplicht)

Van Rekenkamercommissie naar Rekenkamer Dordrecht

2024 is het eerste jaar van de nieuw ingestelde Rekenkamer. Op grond van de nieuwe Wet Versterking decentrale rekenkamers is de oude Rekenkamercommissie opgeheven. Ze wordt vervangen door een Rekenkamer vanaf 1 januari 2024. De Wet versterking decentrale rekenkamers heeft als doel om een sluitend, wettelijk stelsel te creëren voor gedegen, onafhankelijk rekenkameronderzoek, ter ondersteuning van de controlerende rol van raden, staten en algemene besturen van waterschappen.

In Dordrecht is per één januari 2024 in de nieuwe Rekenkamer één nieuw lid benoemd. De Rekenkamer wil in de nieuwe samenstelling ruimte nemen om het werkprogramma te bepalen. Het is om die reden dat het werkprogramma 2024 deels is voorbereid met het nieuwe lid.

2. Over dit werkprogramma

De Rekenkamer Dordrecht heeft dit werkprogramma opgesteld op basis van een inventarisatie bij de verschillende gemeenteraadfracties in Dordrecht. Op basis deze inventarisatie wordt een groslijst opgesteld. Vervolgens wordt gekeken door de Rekenkamer of het onderwerp bijvoorbeeld onderwerp is van het collegeakkoord en of er recent al over is gesproken in de raad. De Rekenkamer maakt vervolgens een werkprogramma

waarbij naast de bovengenoemde criteria de onderwerpen in onderliggende samenhang worden bekeken. De Rekenkamer wil op het gehele beleidsterrein van de gemeente actief zijn en bijvoorbeeld niet alleen naar onderwerpen rond wonen of juist alleen rond welzijn te kijken. Deze afweging heeft geresulteerd in het voorliggende werkprogramma.

Werkprogramma 2024

3. De onderzoeksonderwerpen voor 2024

3.1 Sportvisie 2030

Mooi om te zien dat Dordrecht in haar sportvisie de ambitie formuleert om in de top 10 van meest sportieve gemeenten te komen. In 2020 stond Dordrecht op positie 38. Sport verbindt, en is goed voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid.

Aanleiding:

In de sportvisie staan doelstellingen tot voortzetting en versterking van:

- de ruimte voor sport en bewegen
- De organisatie van sport
- de sportparticipatie

Een van de concrete doelstellingen is dat in 2030 80% van de Dordtenaren één keer per week of vaker sport of sportief beweegt. In 2022 was dat 67%. Hoog ambitieus, zeker gegeven het feit dat doelstellingen m.b.t. het stimuleren van beweging in andere gemeenten (en landelijk) al jaren aandacht hebben, en zeer moeilijk te behalen zijn. De haalbaarheid van dergelijke doelstellingen blijkt optimistisch ingeschat, en de effectiviteit van gekozen beleidsinstrumenten laat nog niet de gewenste richting zien.

Vraagstelling:

Zijn de geformuleerde doelen haalbaar en welke maatregelen kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen?

Vragen die in dit onderzoek aan de orde komen, zijn onder meer vragen met betrekking tot:

Haalbaarheid:

- Hoe is Dordrecht gekomen tot deze doelstelling?
- Is er een routekaart?

Effectiviteit:

- Hoe is de gemeente gekomen tot beleidsuitgangspunten en de set van instrumenten? Effectiviteit in het verleden? Effectiviteit elders?
- Zijn dit de instrumenten om de participatie naar 80% te krijgen, en om in de Top 10 terecht te komen?
- Zijn er al eerste resultaten te zien?
- Wat is "laaghangend fruit"? Wat zijn (mogelijk) "grote klappers"?
- Waar zitten belemmeringen en hoe worden die weggenomen? Is er actie op andere beleidsterreinen nodig?

Meetbaarheid:

In de Sportvisie 2030 zijn tussendoelen voor 2026 geformuleerd, en wordt genoemd dat deze worden gemonitord via de NOC*NSF Lokale Sportdeelname Index, de verenigingsmonitor en door tevredenheidsonderzoeken onder sporters/leden/bezoekers. Omdat uit eerdere Rekenkameronderzoeken bleek dat gestelde doelen niet altijd meetbaar zijn, en/of worden gemonitord, zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- Wat en hoe wordt gemeten of de doelstellingen worden gerealiseerd?
- In welke vorm en hoe vaak wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van de doelstellingen?

Dit in het kader van de controlerende taak van de Gemeenteraad.

En uiteraard de vragen naar hoe de Gemeenteraad in staat is (gesteld) om haar andere twee rollen te vervullen:

- kaderstelling: hoe is de raad hiertoe in staat gesteld?
- volksvertegenwoordiging: is input vanuit de achterban van de politieke partijen meegenomen in de sportvisie?

Werkprogramma 2024

3. De onderzoeksonderwerpen voor 2024

3.2 Aantrekkelijke woonstad voor jonge mensen

De Rekenkamer Dordrecht wil een onderzoek uitvoeren naar het gemeentelijke beleid rond het woonklimaat voor jongeren. De komende decennia neemt het aantal jongeren in de bevolking van Dordrecht waarschijnlijk af. Door de vergrijzing stijgt het aantal 65plussers. Het aandeel van de jongeren neemt naar verwachting af. Dit maakt het meer dan ooit noodzakelijk te zorgen dat Dordrecht een aantrekkelijke stad blijft voor jonge mensen.

Met een onderzoek naar beleid gericht op het aantrekken en behouden van jonge mensen wil de Rekenkamer Dordrecht onderzoeken of er specifiek beleid is, op welke terreinen een maatregelen worden genomen en in hoeverre dit een samenhangend geheel vormt.

De centrale vraag van het onderzoek luidt als volgt:

In hoeverre sluit het gemeentelijke beleid aan bij de wensen en behoeften van jongeren, is te verwachten dat jongeren ermee worden bereikt en is te verwachten dat het college de ambities ervan zal realiseren?

De centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

- a. In hoeverre sluiten de maatregelen en ambities van het college aan bij de wensen en behoeften van jongeren?
- b. In hoeverre is te verwachten dat de maatregelen verschillende groepen jongeren zullen bereiken?
- c. Zijn de maatregelen in opzet adequaat en voldoende om de ambities van het college te realiseren?
- d. Op welke wijze wordt de gemeenteraad betrokken bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering?

De Rekenkamer is voornemens bij dit onderzoek nadrukkelijk te kijken naar de wensen en verwachtingen van jongeren en jonge mensen. De precieze afbakening van de onderzoekspopulatie moet nog worden gedaan. Wel is op voorhand al duidelijk dat het onderzoek zich niet zal beperken tot de schoolgaande jongeren onder de 20 jaar maar dat juist ook de groep jonge mensen daarboven wordt betrokken in het onderzoek. Te denken valt aan studenten, starters op de woonmarkt en jonge werkenden.

Werkprogramma 2024

3. De onderzoeksonderwerpen voor 2024

3.3 Ondermijning

Algemeen

Op 8 februari 2022 wordt de raad middels een Raadsinformatiebrief geïnformeerd over de 'Aanpak van ondermijnende criminaliteit in Dordrecht':

'Het bestrijden van georganiseerde criminaliteit is als prioriteit opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 (IVP). Dit plan is vastgesteld door de raad'. Er wordt verder in dit stuk gesteld dat er nooit eerder zoveel aandacht was voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Het college spreekt in de brief de ambitie uit dat er de komende jaren ingezet blijft worden op het bestrijden van de uitwassen van ondermijnende criminaliteit door te voorkomen dat er in wijken een voedingsbodempunt ontstaat voor dit soort criminaliteit.

Ondermijnende criminaliteit tast de legale en beoogde werking van het samenlevingssysteem aan. Het speelt in heel Nederland en ook in de gemeente Dordrecht verweven criminele structuren met de legale maatschappij. Voor de aanpak van ondermijning is een belangrijke rol weggelegd voor gemeenten. De aanleiding voor een onderzoek is dat de rekenkamer van Dordrecht inzicht wil geven in de aard en omvang van ondermijnende criminaliteit binnen de gemeente Dordrecht en in de effectiviteit van de gemeentelijke aanpak in de bestrijding daarvan.

Doel en centrale vraag

Het doel van dit onderzoek is drieledig, namelijk om inzicht te geven in de aard en omvang van ondermijnende criminaliteit, in de effectiviteit van de gemeentelijke aanpak, ook in de wijken, van ondermijnende criminaliteit en in de rol van de raad.

De centrale vraag van het onderzoek is: In hoeverre hanteert de gemeente zowel qua beleid als qua uitvoering een adequate aanpak in de bestrijding van ondermijning?

Deelvragen:

1. Wat is de uitvoeringspraktijk bij de integrale en gemeentelijke aanpak van ondermijning in Dordrecht?
2. Wat is de aard en omvang van de ondermijning in Dordrecht.
3. Welke wijken verdienen extra aandacht?
4. Welke problemen, knelpunten, kansen en effecten zien bewoners en professionals? Welke meldingen worden gedaan?
5. Wat is de verhouding tussen aan de ene kant de organisatorische en beleidsmatige ondermijningsaanpak, en aan de andere kant de criminele kansen en praktijken?
6. Hoe is de gemeenteraad betrokken bij de ondermijningsaanpak (kaders stellen en controle), onder meer wat betreft doelen en effecten? In hoeverre is de raad zich bewust van zijn eigen rol bij (het voorkomen van) ondermijning?

Scope van het onderzoek

Het onderzoek gaat over de aanpak van ondermijning van de gemeente Dordrecht. Er zijn veel verschillende delicten waarbij sprake kan zijn van ondermijning, denk bijvoorbeeld aan drugshandel, mensensmokkel, witwassen en zorgfraude. Onder de gemeentelijke aanpak van ondermijning vallen veel verschillende activiteiten. In dit onderzoek wordt de aanpak van de gemeente zo volledig mogelijk beschreven. Belangrijk onderdeel daarvan is de regierol van de gemeente in de integrale aanpak met andere partners, zoals de politie en het Openbaar Ministerie. Ook de inzet van het bestuurlijke instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat in de aanpak van ondermijning wordt beschreven. De Rekenkamer Dordrecht wil daarbij in het onderzoek onderscheid maken tussen de verschillende wijken in Dordrecht. De stad kent een aantal wijken die al een aantal jaren extra aandacht krijgen, ook vanuit het Rijk. In het onderzoek wordt hier extra aandacht aan geschonken.

De Rekenkamer kan er voor kiezen bepaalde onderdelen van het rapport alleen vertrouwelijk ter inzage te leggen. Voorkomen moet worden dat opsporingsinformatie onbedoeld openbaar wordt.

Werkprogramma 2024

3. De onderzoeksonderwerpen voor 2024

3.4 Reserves en risico's

Het belang van een adequaat beheer van de gemeentelijke reserves en risico's is groot. De gemeenteraad heeft budgetrecht en gaat over het instellen, wijzigen en opheffen van reserves.

De Rekenkamer onderzoekt in 2024 de doelmatigheid en doeltreffendheid van de sturing op de gemeentelijke reserves. Het onderzoek richt zich op de kaders en de werkwijzen. Het toezicht en de risico beheersing komen aan bod en de wijze waarop het college de raad hierover informeert.

De condities voor een succesvolle en strategische inzet van reserves en de toekomstige opgaven worden in kaart gebracht. Voor de raad is het belangrijk om te weten of hij de juiste informatie heeft om goed zicht te hebben op de ontwikkeling van de algemene reserve en het weerstandsvermogen alsmede de vraag of deze ontwikkelingen voldoende zijn, gelet op mogelijke risico's. Net zoals de vraag relevant is aan welke knoppen de raad kan draaien om te sturen op de inzet en ontwikkeling van de algemene reserve en het weerstandsvermogen.

De centrale onderzoeksvraag voor dit onderzoek luidt als volgt:

In hoeverre is de sturing op de gemeentelijke reserves doelmatig en doeltreffend?

Het onderzoek richt zich op de werkwijzen betreffende de reserves van de gemeente Dordrecht over de huidige collegeperiode. Ten behoeve van het onderzoek zijn zes deelvragen geformuleerd:

1. Wat zijn relevante kaders?
2. Wat zijn grondslagen/motieven voor het instellen van reserves, wat zijn werkwijzen, spelregels?
3. Hoe is de sturing, het toezicht, de risicobeheersing opgezet en uitgevoerd?
4. Hoe wordt de gemeenteraad geïnformeerd?
5. Wat zijn condities voor succesvolle en strategische inzet van reserves?
6. Wat zijn toekomstige opgaven?

We kijken daarbij ook naar de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor de prognose voor de komende jaren van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen zoals deze in de recente begroting is geschetst, of deze prognose op een realistische wijze is onderbouwd en op welke wijze de raad daarover geïnformeerd is. Dit met als doel te komen tot concrete handvatten hoe de raad daar strategisch op kan sturen.

3.5 DoeMee onderzoek 2024

De Rekenkamer Dordrecht doet i.s.m. de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) onderzoek naar de energiebesparingsplicht van de gemeente Dordrecht. Het onderzoek wordt namens de NVRK uitgevoerd door adviesbureau Ecorys.

Aanleiding

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK) stelt leden ieder jaar in de gelegenheid om deel te nemen aan een gezamenlijk onderzoek naar een maatschappelijk relevant onderwerp. Een zogenaamd DoeMee-onderzoek. In 2024 staat het DoeMee-onderzoek in het teken van het decentrale toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht en informatieplicht.

Samenhang onderzoek Algemene Rekenkamer

De energiebesparingsplicht houdt in dat bedrijven en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000 kWh stroom of 25.000 m³ aardgas gebruiken verplicht zijn energiebesparende maatregelen te nemen. Het gaat hierbij specifiek om investeringen die binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. De informatieplicht houdt in dat deze bedrijven en instellingen eens in de 4 jaar actief informatie moeten verstrekken aan RVO over de energiebesparende maatregelen die zij hebben genomen. Toezicht op en handhaving van deze plichten zijn sinds 1 juli 2023 als taak belegd bij de omgevingsdiensten.

Een actieve houding van omgevingsdiensten, gemeenten en provincies kan een flinke besparing bij grootverbruikers opleveren en daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen.

Parallel aan het DoeMee-onderzoek voert de Algemene Rekenkamer onderzoek uit naar het landelijke beleid op het gebied van de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing. Beide onderzoeken worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd en daar waar relevant wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit het andere onderzoek.

Vraagstelling

De centrale vraag die in het DoeMee-onderzoek beantwoord dient te worden, luidt: "Welke inspanningen plegen gemeenten en provincies bij het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing en wat zijn daarvan de resultaten?"

Werkprogramma 2024

Contact met de Rekenkamer Dordrecht

Gemeente Dordrecht
Spuiboulevard 300
Postbus 8
3300 AA Dordrecht

www.dordrecht.nl

Wij horen graag van u! En we informeren u graag over onze onderzoeken.

Via onderstaande kanalen kunt u contact opnemen en/of informatie vinden:

Mail de secretaris van de Rekenkamer Dordrecht:
m.damen@dordrecht.nl

Postadres: Postbus 8, 3300 AA Dordrecht

Ga naar onze website: www.dordrecht.nl/rekenkamer

Of volg ons via social media